

Situació laboral de les persones joves a Catalunya

3r trimestre de 2014

Informe elaborat a partir de les darreres dades
de l'Enquesta de Població Activa

Observatori Català de la Joventut

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social i Família
Direcció General de Joventut

Presentació

Aquest informe recull els principals resultats de les darreres dades de l'Enquesta de població activa (EPA) sobre la situació laboral de les persones joves. També ofereix informació sobre els estudis i l'emancipació dels i les joves. L'informe compara sistemàticament la situació de la població juvenil amb l'adulta i, quan les dades ho permeten, analitza les diferències dins del grup de joves.

Les dades són generades per l'Idescat a petició de l'Observatori Català de la Joventut i fan referència a la població de 16 a 29 anys, d'acord amb la definició de joventut que fa la Llei 33/2010, de polítiques de joventut. La informació disponible en aquest document és, doncs, inèdita i ofereix una visió sobre la situació laboral del conjunt de la població jove.

Observatori Català de la Joventut

Sumari

1. [Aspectes destacats](#)
2. [Situació d'activitat](#)
3. [Ocupació](#)
4. [Atur](#)
5. [Estudis en curs](#)
6. [Emancipació](#)

1. Aspectes destacats

Situació d'activitat

- **La taxa d'activitat de les persones joves de 16 a 29 anys se situa al 63,5%.** Un 43,2% són joves ocupats i el 20,3% restant són el percentatge de joves desocupats respecte el total de la població jove (coeficient d'atur juvenil). La taxa d'activitat juvenil s'ha mantingut estable respecte el trimestre passat (63,5%), però ha baixat considerablement respecte el mateix trimestre de 2013 (67,4%).

Ocupació

- **La taxa d'ocupació juvenil se situa en el 43,2% i es manté força estable des del 2012.** Sembla, doncs, que en aquest període la destrucció d'ocupació s'ha aturat.
- L'any 2007 la taxa d'ocupació juvenil era d'un 66,6% **el que significa que s'ha produït una disminució de més de 20 punts en les persones joves ocupades.** En termes absoluts, durant aquest període **han desaparegut 416.400 llocs de treball ocupats per joves.** Això es deu a la crisi econòmica però també a la clara disminució del nombre de joves en aquest període (que està al voltant del 15%)
- **Les persones joves treballen predominantment en el sector serveis (82,8%) i amb contractes indefinits (56%).** El sector de serveis agrupa la gran majoria de joves ocupats; la destrucció d'ocupació precària provocada per la crisi ha fet que actualment la contractació indefinida sigui la dominant.

Atur i destrucció d'ocupació

- **La taxa d'atur entre la població jove de 16 a 29 anys se situa en el 32%.** En xifres absolutes, a Catalunya **hi ha 208.500 joves a l'atur.**
- **El coeficient d'atur dels joves i de les joves de 16 a 29 anys és del 20,3%.** Aquest indicador, impulsat recentment per l'Eurostat, mostra la proporció d'aturats respecte tota la població. El mateix trimestre de 2013 el coeficient d'atur era del 24,1%.
- **Aquest trimestre la taxa d'atur juvenil ha baixat un 1,9% respecte l'anterior i un 3,4% respecte fa un any.**
- El descens de la taxa d'atur no es tradueix en un augment de la taxa d'ocupació. Això es deu a la tendència a la baixa de la taxa d'activitat.
- **L'atur afecta més als nois (33,8%), als més joves (56,2%), als joves sense estudis (43,1%) i als joves estrangers (36,8%).**
- **El 45,9% de les persones joves aturades fa un any o més que es troba en aquesta situació.** A mesura que s'allarga l'atur, disminueix la cobertura dels ajuts públics: únicament el 7,1% de les persones joves aturades reben algun subsidi o prestació d'atur.

Estudis en curs

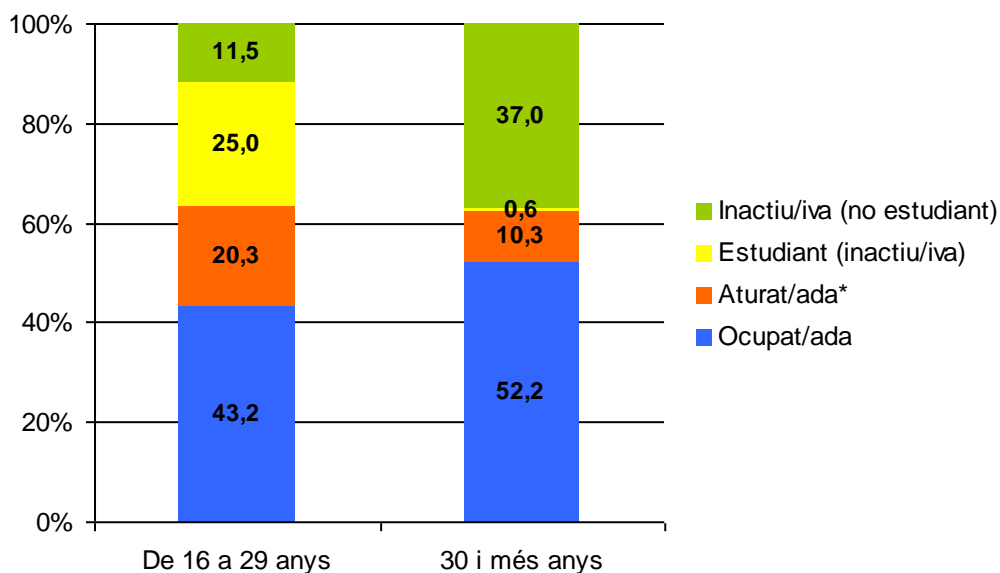
- **El 38,8% de les persones joves estudien.** La crisi econòmica estimula el retorn o l'allargament dels estudis i la realització d'activitats de formació complementària. Aquesta tendència continua i, respecte el mateix trimestre de l'any anterior, la proporció de joves que estudien creix un 1,5%.

Emancipació

- **La taxa d'emancipació de les persones joves de 16 a 29 anys cau fins el 24,6%.** Els indicis d'una certa recuperació en l'ocupació juvenil encara no s'ha traduït en un canvi en les estratègies d'emancipació de les persones joves.

2. Situació d'activitat

Situació d'activitat segons grup d'edat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2014

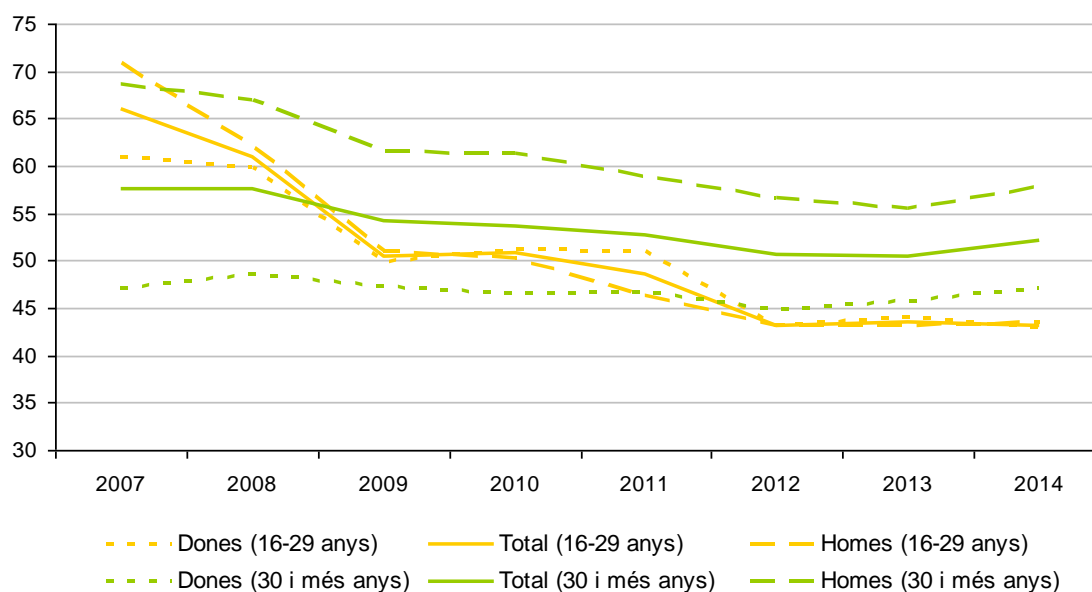
* Coeficient d'atur. Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La taxa d'activitat entre el col·lectiu de joves de 16 a 29 anys se situa en el 63,5%. Això inclou les persones joves que treballen (43,2%) i les que estan a l'atur (20,3%). La taxa d'activitat de les persones joves és lleugerament superior a la de les persones de 30 i més anys (62,5%).
- La taxa d'activitat juvenil s'ha mantingut estable respecte el trimestre passat, però ha disminuït considerablement respecte el tercer trimestre del 2013 (67,4%).
- El gràfic també indica el *coeficient d'atur juvenil*, un 20,3%, que representa el percentatge de població jove aturada respecte el total de la població jove.
- El coeficient d'atur juvenil dobla el dels majors de 29 anys (10,3%).
- 1 de cada 4 joves són estudiants inactius (que només estudien). Els individus que estudien i treballen simultàniament estan inclosos, al gràfic, dins del grup d'ocupats/ades.
- En aquesta primera aproximació ja s'aprecia que, per una qüestió d'edat (moment del cicle vital), entre les persones joves hi ha més estudiants inactius que entre les majors de 29 anys. Igualment per una qüestió d'edat, però també generacional, entre les persones joves hi ha menys inactius no estudiants (principalment, persones jubilades o dedicades a les tasques domèstiques). Finalment, també per una raó d'edat i de generació, entre les persones joves hi ha menys ocupació i més atur.

3. Ocupació

Taxa d'ocupació

Taxa d'ocupació segons grup d'edat (%).
Catalunya, 2007-2014 (3r trimestre)

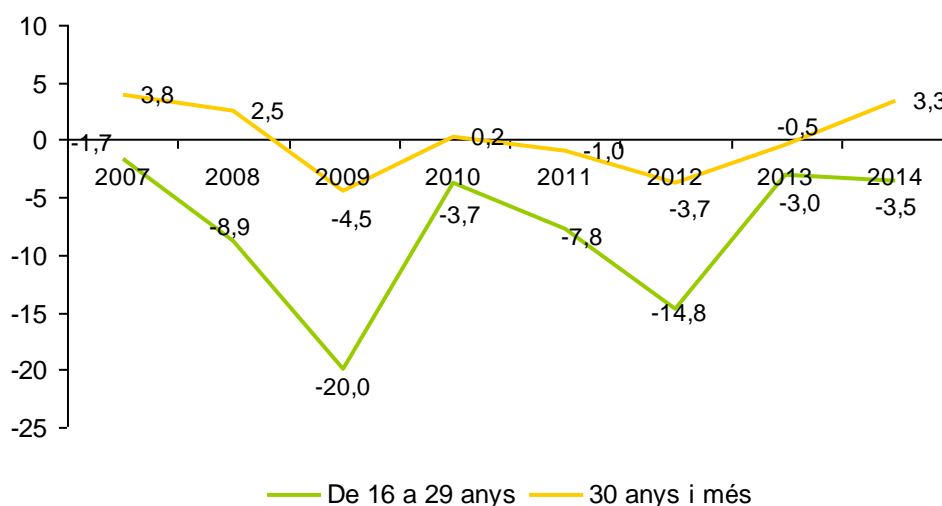
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El gràfic precedent mostra l'evolució de la taxa d'ocupació de 2007 a 2014 (3r trimestre). La taxa d'ocupació indica la proporció de persones ocupades respecte el total de persones. És un indicador fiable ja que la seva evolució no amaga altres fenòmens (taxa d'atur, per exemple, pot baixar degut a un descens de la població que cerca feina o a l'augment de l'emigració).
- En aquest darrer trimestre la taxa d'ocupació juvenil se situa en el 43,2%. L'any 2007 era del 66,6% dels joves de 16 a 29 anys. Aquesta rotunda disminució de la taxa d'ocupació dóna una idea de l'impacte de la crisi sobre el mercat de treball juvenil.
- Tot i així, des de l'any 2012 la taxa d'ocupació es manté força estable lleugerament per sobre del 40%.
- La taxa d'ocupació de nois i noies ha evolucionat de manera molt diferent. Abans de la crisi l'ocupació dels homes era considerablement més elevada que la de les dones (fins a 10 punts de diferència), circumstància que reflectia tant el fet que les noies tendeixen a estudiar més com la seva major vulnerabilitat laboral. Actualment, la taxa d'ocupació de les noies se situa en el 42,9%; la dels nois ha sofert un descens més pronunciat i se situa en el 43,4%. Aquesta evolució diferenciada respon en part a que la destrucció d'ocupació s'ha centrat en sectors de l'economia clarament masculinitzats.
- Entre la població major de 29 anys els canvis han estat menys abruptes. El gràfic mostra com abans de la crisi la taxa d'ocupació dels joves superava clarament la de la població major de 29 anys. Amb la crisi, però s'ha invertit la situació. La taxa d'ocupació dels adults ha caigut però a un ritme molt menor que la dels joves. Pel que fa a les diferències entre homes i dones, en el cas de la població

adulta, la taxa d'ocupació de les dones ha tingut una caiguda més feble que la dels homes. Tot i així encara està 10 punts per sota de la dels homes, circumstància que reflecteix les tradicionals desigualtats i distribució de rols entre les cohorts de més edat.

Destrucció d'ocupació

Variació interanual de la població ocupada segons grup d'edat (%). Catalunya, 2007-2014 (3r trimestre)

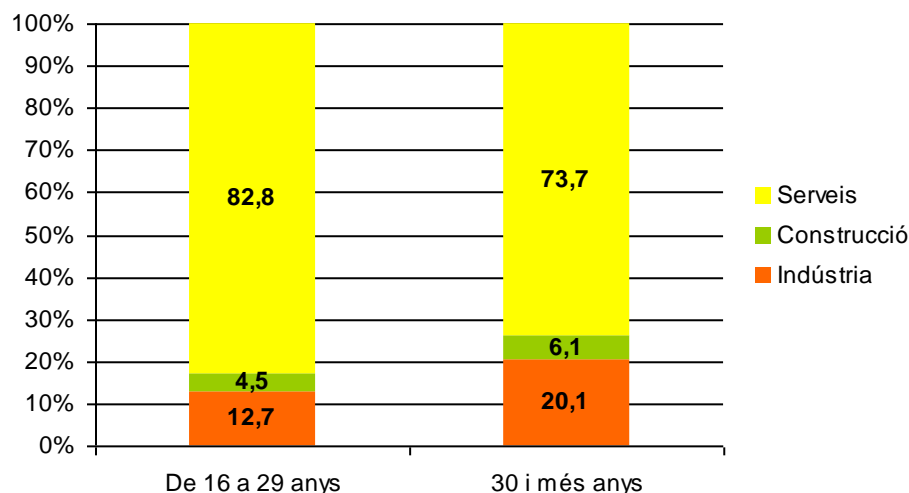

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El gràfic de variació interanual de la població ocupada mostra el ritme de destrucció d'ocupació durant la crisi. Aquesta és una altra manera de veure l'efecte de la crisi sobre el mercat laboral, mesurant els llocs de treball que es creen o desapareixen en un any respecte l'anterior en diferents trams d'edat.
- A diferència de la taxa d'ocupació, aquestes dades mesuren la creació o destrucció d'ocupació en termes absoluts. Per això, en la interpretació d'aquestes dades cal tenir en compte un factor demogràfic: des de fa anys la població de 16 a 29 anys està disminuint (aproximadament un 15% des del 2007), això fa que part de la reducció del nombre de llocs de treball ocupats per joves no es degui només a l'impacte de la crisi sinó al simple fet que hi ha menys individus en aquest tram d'edat.
- El tercer trimestre de 2014 hi ha un 3,5% menys de llocs de treball ocupats per joves de 16 a 29 anys que el tercer trimestre de 2013. En termes absoluts, el número de llocs de treball ocupats per joves ha passat de 459.600 a 443.400 en un any. Si mirem des de l'any 2007, abans de l'inici de la crisi, la reducció és de 416.400 llocs de treball, el que significa una baixada del 48,4%.
- L'evolució de la variació interanual de la població ocupada posa de manifest com els períodes 2008-2009 i 2011-2012 van ser els moments més forts de destrucció d'ocupació. El gràfic també evidencia com la destrucció d'ocupació s'ha concentrat, fonamentalment, en el col·lectiu jove.

Característiques de l'ocupació

Sector d'activitat¹ segons grup d'edat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2014

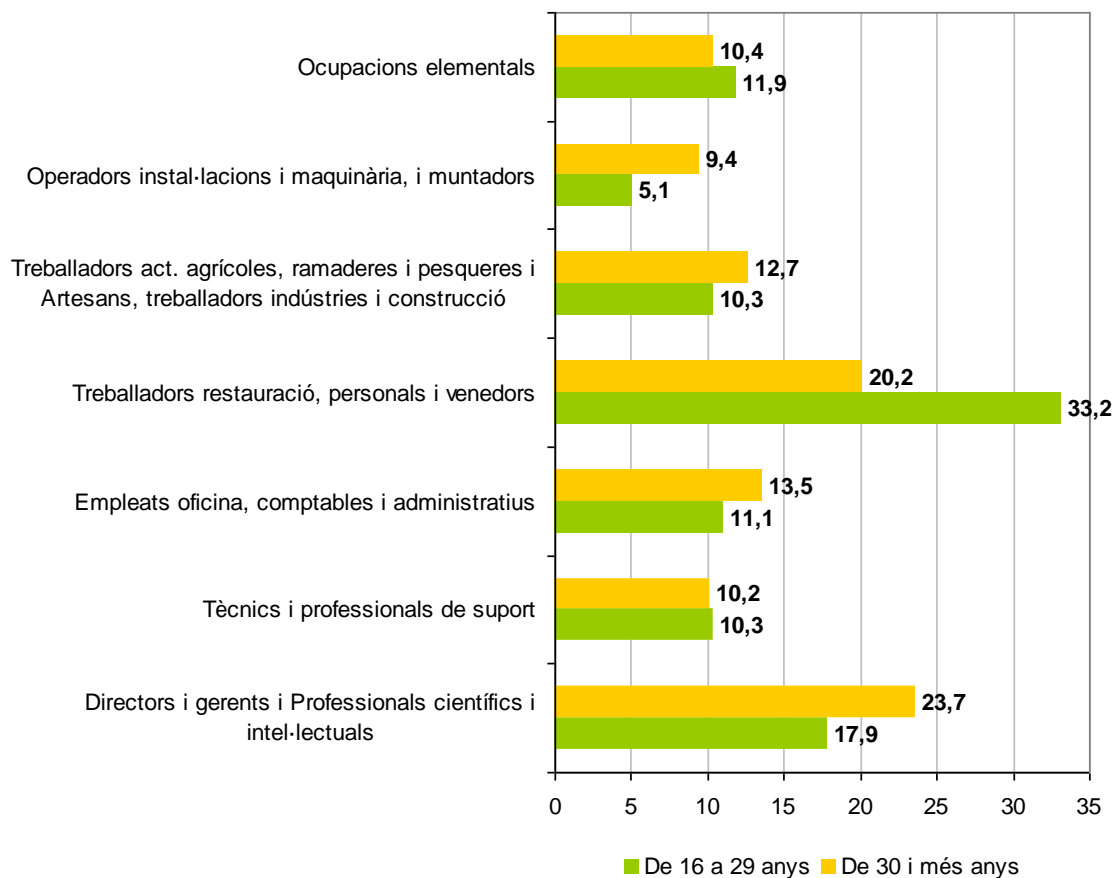

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Els serveis són el sector d'activitat que acumula el volum més important de la força laboral a Catalunya. Un 82,8% de joves ocupats ho estan en aquest sector. Aquesta proporció és menor en el cas dels de més de 29 anys (73,3%). En canvi, en el sector de la indústria passa el contrari: ocupa un 20,1% dels treballadors de més de 29 anys i un 12,7% dels joves de 16 a 29 anys.

¹ No s'ha inclòs la població ocupada en el sector agrari per falta de mostra.

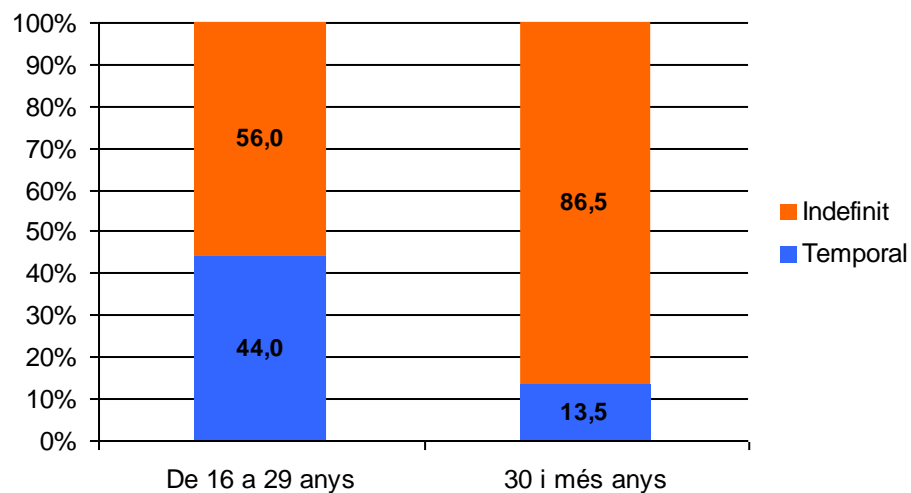
**Qualificació de l'ocupació (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2014**

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El gràfic mostra una comparació de l'estructura de qualificacions de les ocupacions de les persones joves de 16 a 29 anys i les de 30 anys i més.
- Les persones joves tenen, en general, feines de més baixa qualificació. En les categories de més alta qualificació (càrrecs directius i gerencials i professionals científics i intel·lectuals) les persones joves hi són menys presents que la població de més edat (17,9% i 23,7%, respectivament); entre els tècnics i professionals de suport la proporció és molt similar en joves i adults. Sembla que en aquesta categoria sí que aconsegueixen reflectir el seu major nivell d'estudis.
- En canvi les persones joves superen clarament les de més edat en aquelles ocupacions del sector serveis de mitjana i baixa qualificació: un 33,2% dels joves ocupats ho estan com a treballadors/ores de restauració, serveis personals o vendes. Tot i això, tenen una presència menys reduïda en les ocupacions elementals.

Tipus de contracte entre la població ocupada assalariada segons grup d'edat (%). Catalunya, 3r trimestre de 2014

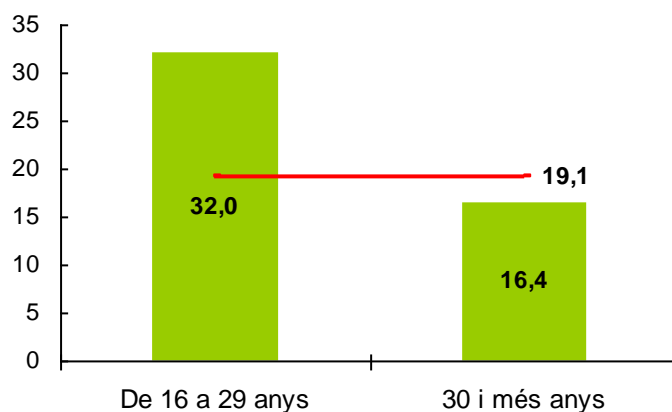
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La contractació temporal afecta molt més a les persones joves que a les adultes: un 44% de joves contractats ho estan amb un contracte temporal. En canvi en les persones adultes aquest percentatge és del 13,5%. Abans de la crisi hi havia una proporció més alta de contractes temporals, però han estat aquests, precisament, els que s'han destruït amb més facilitat.

4. Atur

Taxa d'atur

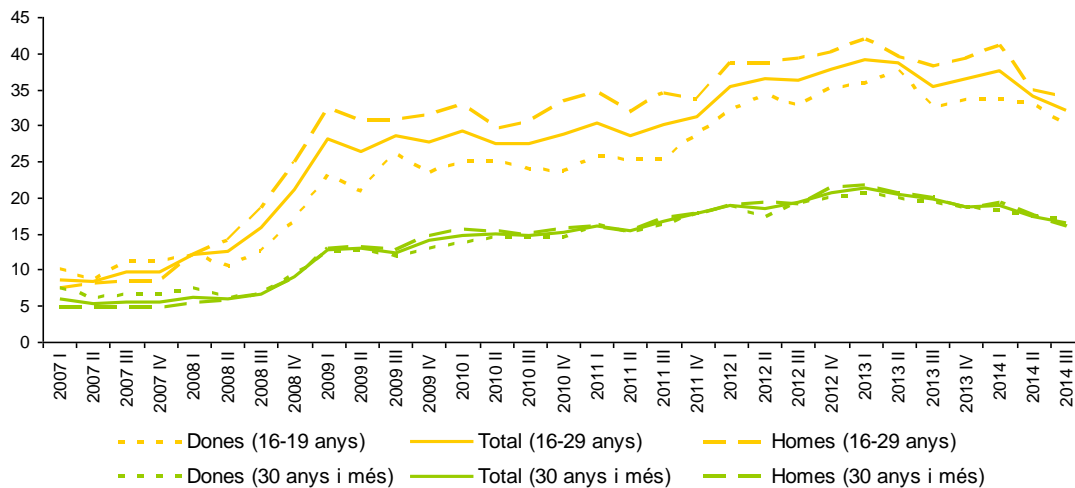
Taxa d'atur segons grup d'edat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2014

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El tercer trimestre de 2014 la taxa d'atur entre el col·lectiu de 16 a 29 anys se situa en el 32%.
- En xifres absolutes, a Catalunya hi ha 208.500 joves a l'atur.
- Les diferències entre l'atur juvenil i el de la població de més de 29 anys s'han accentuat amb la crisi: la taxa d'atur per aquest col·lectiu és del 16,4%; i pel global de la població és del 19,1%.
- En el tram d'edat de 16 a 24 anys la taxa d'atur és del 47%.

Evolució trimestral de la taxa d'atur segons grup d'edat, per sexe (%).
Catalunya, 2007-2014

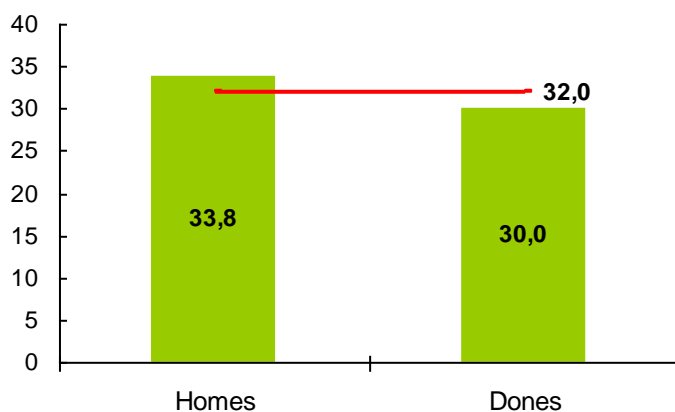
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Respecte el darrer trimestre, la taxa d'atur ha baixat un 1,9%, confirmant la millora que es va registrar el trimestre anterior. El descens interanual és del 3,4%. En termes absoluts, a Catalunya hi ha 43.500 joves aturats menys que el mateix trimestre de l'any anterior.
- El descens de la taxa d'atur en canvi no es tradueix en un augment de la taxa d'ocupació que es manté força estable des de fa dos anys. Això es deu a què, com s'ha vist, la taxa d'activitat ha anat disminuint entre la població jove.
- La taxa d'atur en els majors de 29 anys ha disminuït en nivells molt similars al dels joves: un 3,3% (variació interanual).

El perfil de la persona jove aturada

Com ha passat al llarg de tot el període de crisi, l'atur afecta més als homes, als trams d'edat més joves, als estrangers i als que tenen un nivell formatiu inferior. Recordem que les dades fan referència a la població de 16 a 29 anys.

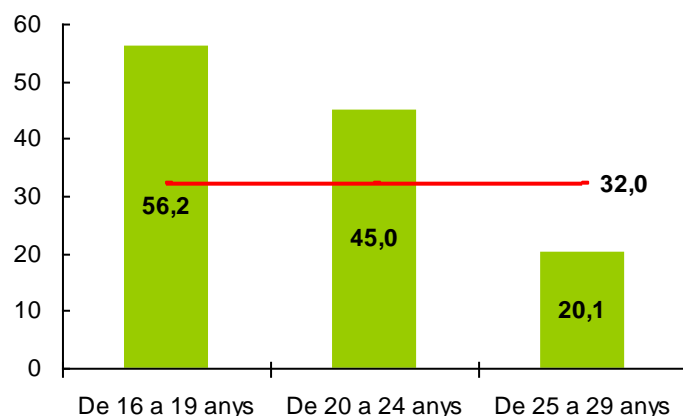
Taxa d'atur juvenil segons sexe (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2014

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- En aquest període de crisi l'atur juvenil masculí ha superat al femení. Aquest és un fenomen nou que s'ha mantingut estable des del 2008.
- En concret, aquest 3r trimestre de 2014 l'atur entre els homes joves ha estat del 33,8% i entre les noies del 30%.
- El manteniment d'aquestes diferències al llarg de tot el període de crisi fa pensar que el major nivell educatiu de les noies ha contribuït a que hagin pogut resistir millor la destrucció d'ocupació.

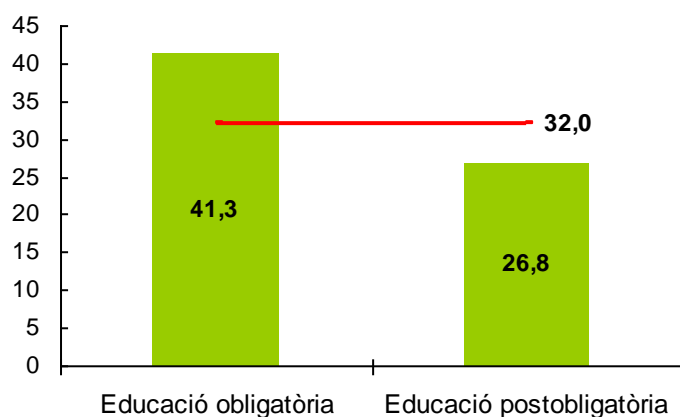
Taxa d'atur juvenil segons grups d'edat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2014

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Del grup de joves actius de 16 a 19 anys el 56,2% està buscant feina. L'atur afecta amb més força als més joves. Tot i que cal dir que en aquestes edats és on hi ha menys població activa (perquè molts estan estudiant), el percentatge és molt alt i indica que el que s'ha tornat realment complicat durant la crisi és trobar una primera feina, especialment entre les persones joves sense qualificacions.

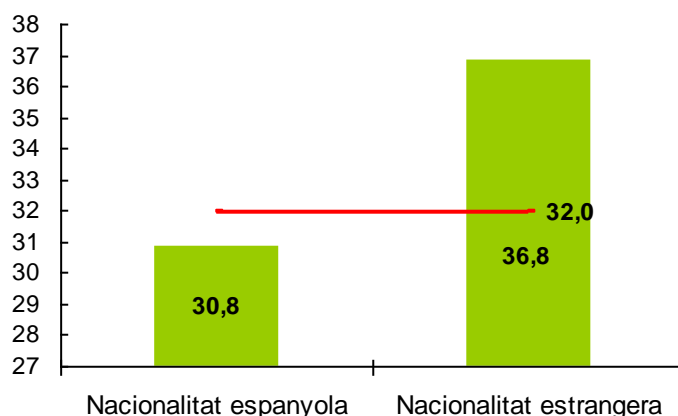
Taxa d'atur juvenil segons nivell educatiu (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2014

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Des de l'inici de la crisi s'ha posat de manifest com l'atur afecta molt més a les persones joves amb menys estudis (taxa d'atur del 41,3%). L'educació és, doncs, un element clau per tenir una posició relativament més segura al mercat laboral.

**Taxa d'atur juvenil segons nacionalitat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2014**

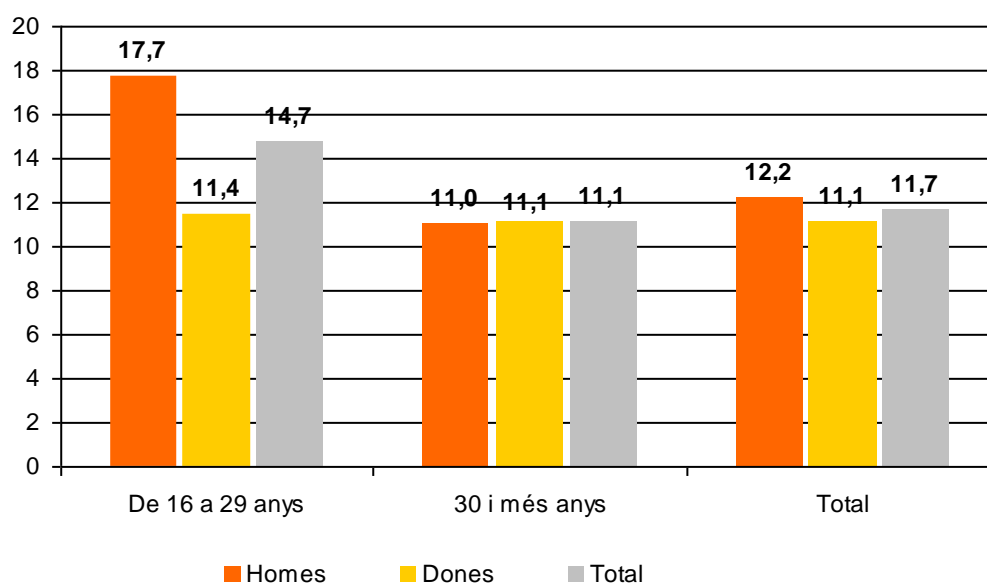

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Igualment, la població estrangera també és un dels sectors socials més afectats per l'atur. Malgrat això, en els últims dos trimestres la taxa d'atur entre els estrangers ha disminuït amb força. En els últims anys l'atur entre la població activa estrangera superava el 50% i en dos trimestres s'ha situat en un 36,8%. Cal dir, però, que aquesta baixada es veu afavorida pel fet que una part important de la població estrangera, especialment aquella que tenia més dificultats de trobar feina, ha abandonat el país.

Atur i risc d'exclusió

**Atur de llarga durada segons grup d'edat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2014**

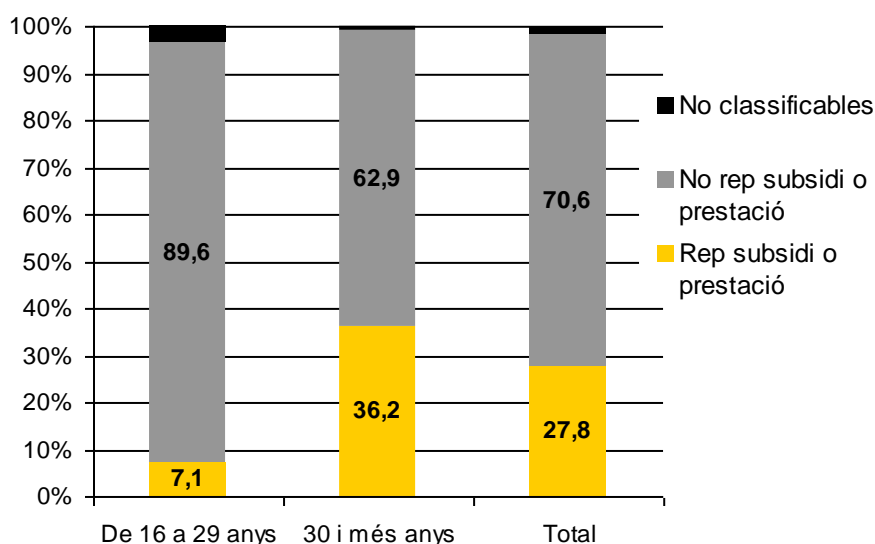
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La taxa d'atur de llarga durada quantifica el percentatge de població activa que està desocupada i busca feina des de fa un any o més. Mostra les dificultats de les persones aturades per trobar feina. És també un indicador de risc d'exclusió

social. Entre la joventut, estar en situació d'atur durant un període prolongat pot tenir conseqüències al llarg de tota la trajectòria laboral de l'individu.

- Els nivells d'atur de llarga durada han anat augmentant des de 2007, per situar-se en el segon trimestre de 2013 en un màxim històric del 18,8%. A partir de llavors hi ha hagut una certa baixada en l'atur de llarga durada que ha estat especialment visible aquest trimestre situant-se en un 14,7%, 3 punts per sota del trimestre anterior.
- Si mirem l'atur de llarga durada respecte el total d'aturats joves s'observa que un 45,9% de les persones joves aturades fa un any o més que són en aquesta situació. El col·lectiu d'aturats de llarga durada hauria de ser objecte prioritari de les intervencions, ja que és el que es troba en una posició de major risc.
- Com ha anat passant al llarg de tot el període de crisi l'atur de llarga durada afecta més a les persones joves que a les majors de 29 anys (11,1%). I, entre la joventut, afecta clarament més als homes (17,7%) que a les dones (11,4%).

Cobertura dels subsidis i prestacions als desocupats segons grups d'edat (%). Catalunya, 3r trimestre de 2014

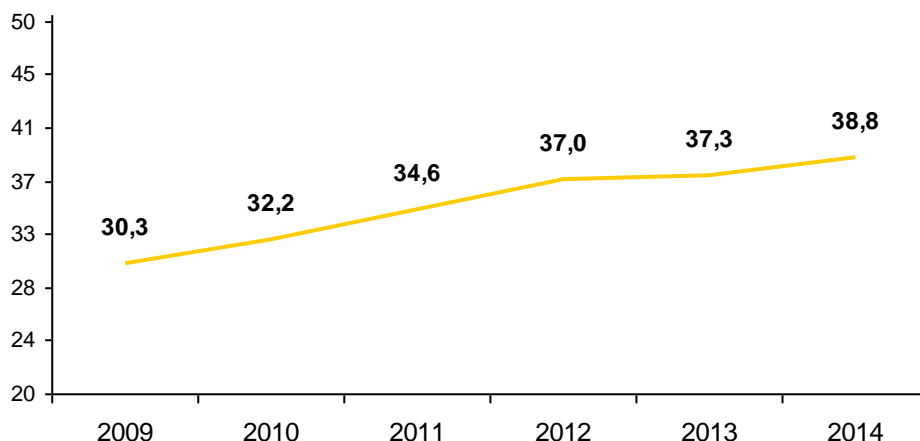
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Els subsidis o prestacions econòmiques per a les persones desocupades són una de les estratègies que adopten els estats del benestar per pal·liar el risc d'exclusió de les persones que estan a l'atur.
- En el cas del col·lectiu de joves de 16 a 29 anys, aquesta cobertura arriba només a 7,1% de les persones aturades. Molts dels joves i de les joves que es troben en situació d'atur o bé no han cotitzat encara o ho han fet durant molt poc temps, ja sigui perquè busquen la seva primera feina o perquè han tingut feines amb contractacions precàries.
- El percentatge de gent jove a l'atur que està coberta per alguna prestació o subsidi va disminuint. Respecte el darrer trimestre la caiguda és de 2,1 punts i respecte fa un any, de 4,4. Com més temps passen les persones joves a l'atur, menor és la cobertura i més augmenta la seva vulnerabilitat.

- Entre la població de més de 29 anys, la cobertura arriba al 36,2% de les persones aturades.

5. Estudis en curs

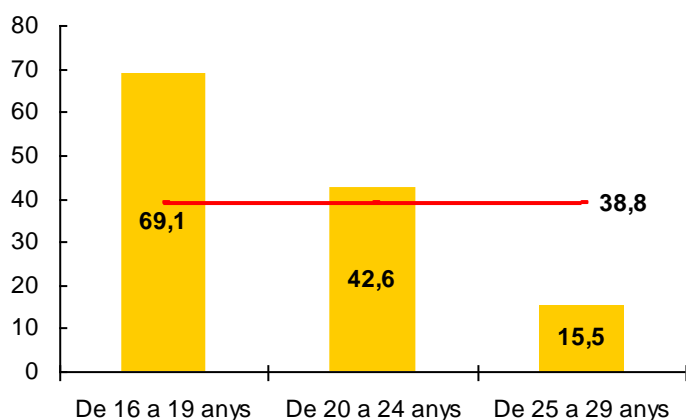
**Proporció de joves que estudien (%).
Catalunya, 2009-2014 (3r trimestre)**

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La crisi econòmica ha provocat un augment de la població jove que estudia: la formació és percebuda com a alternativa a l'atur i com una estratègia a mig-llarg termini per posicionar-se millor en el mercat laboral.
- Aquesta tendència continua en el 3r trimestre de 2014, en què, respecte l'any anterior, la proporció de joves que estudien creix un 1,5% i arriba al 38,8%.

**Proporció de joves que estudien segons grup d'edat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2014**

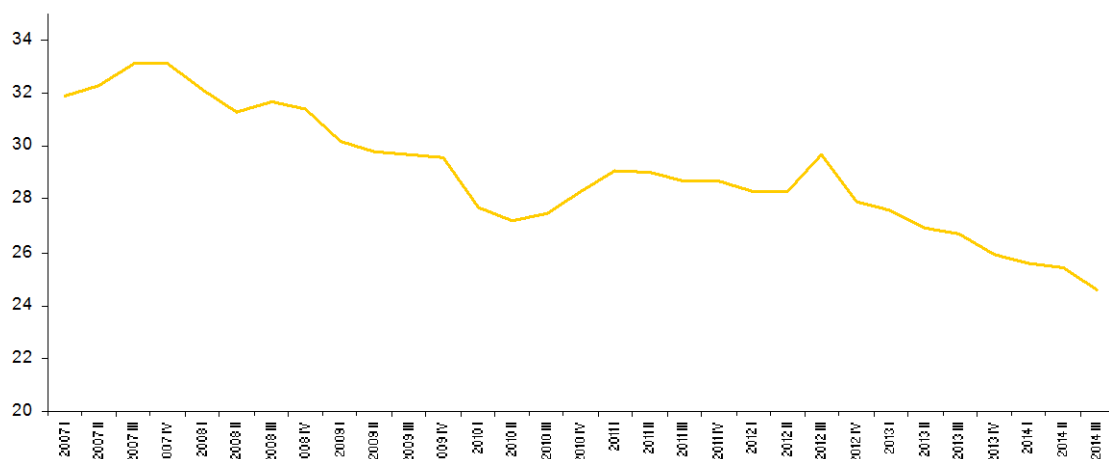

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Com és lògic, on trobem una major proporció de joves que estudien és en els trams d'edat més joves. L'evolució d'aquestes dades mostra que els grups d'edat més joves (aquells més afectats per l'atur) són els que sobretot han optat per mantenir-se en el sistema educatiu.

6. Emancipació

***Evolució trimestral de la taxa d'emancipació (%).
Catalunya, 2007-2014***

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- En el 3r trimestre de 2014, la taxa d'emancipació de les persones joves d'entre 16 i 29 anys és del 24,6%, un 0,8% menys que el trimestre anterior i un 2,1% menys que fa un any.
- Des de l'inici de la crisi l'emancipació domiciliar de les persones joves s'ha vist dificultada per les condicions del mercat laboral. Els indicis de certa recuperació de l'ocupació juvenil encara no ha arribat a l'emancipació.